

Rendészettudomány – Egy európai megközelítés

Írta: Hans-Gerd Jaschke

A szervezett és a határon átnyúló bűnözés növekedése a globalizáció következménye. Az információ és a tudás, a személyek és az áruk, a kultúrák és az értékek gyors cseréje, s végül, de nem utolsósorban a növekvő társadalmi egyenlőtlenség a bűnözés és a rendzavarás új fajtáit hozta létre. Ezek közé tartozik az emberkereskedelem, az illegális bevándorlás, a szervezett bűnözés, a korrupció, az Internet-bűnözés és a terrorfenyegetés. A rendőri és rendészeti szervek válaszokat adnak ezekre a modern kihívásokra. Az 1990-es évektől kezdve létrejött az európai rendőri együttműködés. A 2001. szeptember 11.-i terrortámadás nagy horderejű hatást gyakorolt a nemzetközi együttműködés dinamikájára: fokozta a határokon átnyúló rendőri tevékenységeket, felgyorsította az intézményépítést az EU harmadik pillérének belül, és elősegítette a kiterjedt és rendszeres tapasztalatcserét és közös képzést a vezető beosztású rendőrök számára (CEPOL). A folyamat részét képezi a tudományos módszerek és kutatási eredmények iránti érdeklődés és azok alkalmazása. A nemzeti fejlesztési területeken belül gyarapodik a tudományos megközelítések száma. Maga a rendőrség is tudományos megoldásokat igényel a törvényszéki szakkérdésekben, de a társadalomtudományok terén is. Ma már a bűnügyek gyakorlati vetületei, a rendőrségi vezetés és képzés problémái a tudományos megközelítések hatalmas változatosságát foglalják magukban. Korunk rendőri vezetése részben alkalmazza a tudományos ismereteket, és nyitott az elméleti területek eredményeinek befogadása iránt.

Másrészt az elméleti jellegű rendészeti kutatás olyan tudományágakon belül mint a kriminológia, szociológia, politológia, pszichológia, kriminalisztika, stb. egy sor empirikus tanulmányt és elméleti vitát eredményezett a diszciplínáknak és azok módszertanainak normáit illetően. Bár történtek kísérletek az interdiszciplináris megközelítésre, nem léteznek olyan, Európa egészében elfogadott tudományágak, mint "Rendészeti Tanulmányok" vagy "Rendészettudomány". A rendészettudomány területén vannak bizonyos erőfeszítések és egyetemi tanári állások, de a rendészettudomány, integrált és integráló tudományágként, még a fejlődés korai stádiumaiban van. 2007-ben egy interdiszciplináris, nemzetközi szakértői csoport "A rendészettudomány európai távlatai"¹ címmel jelentést készített. A csoportot a CEPOL, az Európai Rendőr Akadémia kérte fel arra, hogy dolgozza ki a tudomány és a képzés, a kutatás és az oktatás, valamint egy európai megközelítés egyes távlatai közötti

---

¹ Hans-Gerd Jaschke, Tore Björgö, Francisco del Barrio Romero, Cees Kwanten, Robin Mawby, Milan Pagon, A rendészettudomány európai távlatai (= CEPOL Sorozat, 2. szám), Bramshill 2007. A teljes szöveg a CEPOL honlapján, a www.cepola.europa.eu címen érhető el.

kapcsolódási pontokat. A csoport két évig dolgozott a jelentésen. Az itt következő cikk áttekintést nyújt a csoport munkájáról és vitáik néhány eredményéről.

A rendészettudomány története

Noha a "Rendészettudomány" a modern társadalomtudományok területén nem ésszerű megnevezés - mások "rendészeti tanulmányok"-nak, vagy "rendészettel kapcsolatos kutatás"-nak nevezik –, hosszú hagyománya van. A XVIII. században a rendészettudomány (Polizeiwissenschaft) a kormányzás tudománya volt, egy nagyon széles koncepció, ami átfogott csaknem valamennyi kormányzati feladatot. Hasonlóképpen, a francia "Police" szó, a német "Polizei" kifejezés kormányzati tevékenységek sorára vonatkozott jóval azelőtt, hogy az e feladatok végrehajtására hivatott testületeket létrehozták volna – erre nagyjából a XIX. században került sor. A szó eredeti jelentése, ami a XV. századra tehető, a kormányzattal és magával a közigazgatással való együttélés, bár nagyjából a rendfenntartás és a polgári viszályok megelőzésének összefüggésében alkalmazták.

A rendészettudomány egyes európai országokban a XIX. században vált akadémiailag elismert tudományággá, amelynek művelése az egyetemeken folyt. Még azok az európai országok is, amelyek nem használták a "rendészettudomány" kifejezést, hasonló egyetemi tantárgyakat hoztak létre "politikatudomány, politológia" illetve "hadtudomány" megnevezéssel.

A XX. században a "rendészettudomány" kormányzati jelentése kezdett eltűnni, és azt a kifejezés kriminológiai és kriminalisztikai jelentése váltotta fel. Az empirikus rendészeti kutatás Európában az 1970-es évek óta két úton fejlődik: a főiskolai/egyetemi oktatók által a rendőrségről szóló kutatások elvégzése, és maga a rendőrség által kezdeményezett kutatások révén.

Alaptémák és a rendészettudomány tárgyai

A rendészet jelenleg is tudás-alapú tevékenység és egyre nagyobb mértékben válik azzá. A jövőben a rendőri vezetőknek, csakúgy, mint a rendőrtiszteknek egyre több oktatásra és ismeretre lesz szükségük a rendészeti tevékenységről és azokról a kihívásokról, amelyeket a rendőröknek kezelniük kell. A rendészettudomány a kutatási alapot nyújtja ehhez az ismerethalmazhoz.

Az európai rendészeti kutatás az 1970-es évek óta a rendőrség és a rendőri/rendészeti tevékenység történelmi kezdeteivel és fejlődésével foglalkozik. A legtöbb európai országban a rendőrségi funkció fokozatosan különült el a katonai hatalomtól, és az uralkodók személyes érdekeitől, hogy mibenléte törvényen alapuljon, hogy elősegítse a törvények megtartását, továbbá hogy a közösség egészének érdekeit szolgálja. A világ sok országában azonban ez a folyamat még távolról sem fejeződött be. Más kutatási kérdések, követve a történelmi távlatot, érintik a rendőrség és a politika közötti kölcsönös kapcsolatot, és a rendőrség szerepeinek és funkcióinak diverzifikálását. A rendészettudomány és a rendészeti kutatás lefedheti a rendőrség mint bűnüldöző, szolgáltató, rendteremtő, a közrend megsértésével, valamint a társadalmi nézeteltéréssel szemben fellépő szervezet által betöltött szerepek széles választékát. A modern rendőrtisztek egyúttal információ-menedzserek, kommunikátorok és válságmenedzserek is.

A rendőri tevékenység stratégiái és stílusai a rendészeti kutatás fontos részeivé váltak. A bűnügyi nyomozások folyamata, a közösségi rendőri tevékenységi modell, Herman Goldstein "probléma-orientált rendőri tevékenység" modellje, a "betört ablakok" modellje és a bűnügyi hírszerzésen alapuló rendőri tevékenység egymástól eltérő stílusok, amelyeket sok európai országban ismernek és vitatnak. A rendőri szervezet belülről történő vizsgálata olyan kérdéskörök megvitatásán keresztül valósul meg, mint a menedzsmentről és a rendőrségi kultúráról szóló diskurzus.

A modern európai társadalmak egyre nagyobb mértékben válnak soknemzetiségűvé és multikulturálissá. A rendőrség és az etnikai kisebbségi csoportok – különösen a fiatal férfiak – kapcsolatait gyakran a konfliktus és az ellenségesség jellemzi. A kölcsönös bizalmatlanságot és gyanút eredményező előfeltételek és helyzetdinamikák megértése megteremtheti a kapcsolatok javításának alapját. A fő kutatási kérdések a következők: Mely konkrét helyzetek és kapcsolatok váltják ki és eredményezik a konfliktusba torkolló találkozásokat? Mely tényezőknek van különös befolyása e helyzetek kibontakozásának módjára és az általuk kiváltott válaszreakciókra? Hogyan lehet a fiatalok és a rendőrség közötti kölcsönös bizalmatlanságot leküzdeni?

Az európai társadalmakban a közelmúltban lezajlott fejlemények, valamint a fentiekhez hasonló kutatási kérdések mutatnak rá egy olyan interdiszciplináris megközelítés szükségességére, amelynek célja a meglévő rendészeti vonatkozású diszciplínák integrálása. A meglévő diszciplínák egyikétől sem várható el, hogy saját egyedülálló módszerei, témakezelése és megállapításai révén adjon válaszokat.

A rendészettudomány és a rendészeti tevékenység tudománya

A rendészettudomány a rendészet saját tudománya-e, elméleti vagy alkalmazott tudomány-e, avagy független diszciplína, amely saját módszereit és eszközeit alkalmazza? A rendészettudomány a rendőrségnek mint intézménynek és a rendészeti tevékenységnek mint folyamatnak a tudományos tanulmányozása. Alkalmazott diszciplínaként a rendészeti tevékenység területén egyesíti más kapcsolódó diszciplínák módszereit és témáit, ideértve a rendőrség tevékenységét, és azokat a külső befolyásoló tényezőket, amelyek kihatnak a közrendre és a rendőri tevékenységre. A rendészettudomány arra tesz kísérletet, hogy ismereteket szerezzen a rendőri munka realitásáról és az arra vonatkozó tényeket magyarázza.

A rendészettudomány a kutatás, a képzés, az oktatás, a fejlesztés és innováció döntő fontosságú metszéspontjában helyezkedik el. Saját jogon nem tudomány, hanem inkább egyesíti az olyan társ-diszciplínákból ismert módszereket és eszközöket, mint pl. a társadalomtudományok, kriminológia és kriminalisztika. A rendészettudomány közös kutatási kérdéseket is felvet annak érdekében, hogy az elkülönült diszciplínák közötti határokat, illetve a köztük lévő hiányosságokat leküzdje. Ilyenképpen olyan kulcsfontosságú kérdéseket fogalmaz meg, amelyek lefedik az ez idáig megismert rendészeti tevékenység egészét. Integráló diszciplínaként egyaránt megszólítja a rendészeti kutatás elméleti szakembereit és a tudományos alapokra helyezett megoldásokat kereső, a kiképzésben, oktatás-kutatásban és probléma-megoldásban résztvevő rendőrségi gyakorlati szakembereket.

A "rendőrség" (police) szó alatt a valamennyi európai társadalomra - eltérő különbségekkel - jellemző, "a rendőrség"-ként ismert közszolgálati jogintézményt (vagy jogintézményeket) értjük. Ezzel ellentétben a rendészeti tevékenység egy folyamatot takar: olyan kifejezés, amelyet alkalmazhatunk a közrend és közbiztonság fenntartására, ami a bűnözés és az állampolgári kötelezettségekkel ellenkező magatartásformák megelőzésén, a bűncselekmények felderítésén, a bűncselekmények sértettjeihez és áldozataihoz való megfelelő hozzáálláson keresztül valósul meg, és amit számos testület által, illetve nevében lehet végrehajtani. A rendőrség mellett non-profit szervezetek, pl. civil szervezetek is, de a magánszektorban tevékenykedő profit-orientált szervezetek is érintettek e folyamatban. Ezért ezt a rendészeti tevékenység vegyes gazdaságának nevezhetjük. Jóllehet a rendészeti tevékenység ellátása még mindig jellemzően állami feladat, a hagyományos közszolgálati rendőrség sok európai országban a rendőri szolgáltatások csak egy részének ellátásáért felel. A fennmaradó feladatok nagy részét a magánszektor vagy más közszolgálati szervek látják el, illetve a közszolgálati rendőrségen belül más, olcsóbb megoldási lehetőségeket alkalmaznak a feladat

végrehajtására. Ezt a jelenséget a rendészeti tevékenység modern "multilateralizációjának" lehet nevezni, és a rendészettudomány egyik alaptémája kell, hogy legyen ennek kiterjesztése a rendőrség és a rendészeti tevékenység tágabb értelmezésének irányába. A rendészettudomány, a rendészeti tanulmányok és a rendészeti kutatás megalapozásának jövőbeni lépéseit nem lehet a rendőrségre, mint intézményre szűkíteni, ezek a lépések a kutatási programokat ki fogják terjeszteni az általánosabb értelemben vett biztonságra és rendészeti tevékenységre.

Rendészettudomány, rendészeti oktatás és rendőrképzés

A bolognai folyamat mélyreható változásokat idézett elő az európai egyetemi rendszerben: az alap- és mester fokozatok váltják fel a tanulmányi kurzusok hagyományos rendszerét. Egyes EU tagországokban még a rendészeti oktatás és képzés rendszere is a bolognai folyamat átvételének irányában változik. Bár nem nyújt alap- és mesterfokú képzést, a CEPOL-t, az Európai Rendőr Akadémiát a bolognai folyamat a tanulmányi kurzusok számára korszerű képzési programok kidolgozása és átvétele terén befolyásolja. Az elkövetkező néhány éven belül a várakozások szerint még több európai rendőr akadémia tesz további lépéseket ebben az irányban.

A rendőrségen belül megoszlanak a vélemények azt illetően, hogy miképpen kezeljék ezeket a fejleményeket. A rendőrképzés konkrét szakmai feladatok végrehajtásához szükséges ismeretek, készségek és attitűdök megszerzésének folyamatát foglalja magában. Az alacsonyabb rendfokozatú rendőrtiszteknek ezen az úton kell végigmenniük ahhoz, hogy szert tegyenek a konkrét, a rendészettel kapcsolatos feladatok végrehajtásának képességére. A rendészeti oktatás is az ismeretek, készségek és attitűdök átadását célozza, de azokat inkább a gondolkodásra, a problémamegoldásra és az elemzésre építő tanulási módszer keretei között kínálják, illetve sajátítják el. A rendészeti oktatás a tapasztaltabb tiszteket célozza meg, és azokat a tiszteket, akik magasabb rendfokozatba kívánnak előlépni.

A rendészettudomány segítséget nyújt mind a rendészeti oktatás, mind a rendészeti képzés számára. A tartalom (a rendészeti oktatás témái), a módszertan (a kutatás és a problémamegoldás módszerei) és az intellektuális fejlődés (kritikus gondolkodás) részei a rendészeti oktatás és a rendészettudomány közötti kapcsolatnak. Ez a kapcsolat fejleszti a hallgató általánosítási képességeit, hogy a teljes mértékben nem megjeleníthető és meghatározható új helyzetekben meglássa az összefüggéseket és hatékonyan tudjon funkcionálni. A nagyrészt gyakorlati tapasztalatokon és készségeken alapuló rendészeti képzést nem szabad kizárni a

rendészettudomány területéről. A modern, ismeret-alapú társadalomban a gyakorlati készségeket tudományos ismeretekre és tudományos kutatási eredményekre lehet alapozni, jóllehet a gyakorlatnak nem célja a problémamegoldás tudományos módozatainak megvalósítása.

Az EU tagállamaiban a rendészeti képzés és oktatás egyértelműen rámutat a gyakorlati szakemberek és az elméleti szakemberek, a rendőrök és a kutatók közötti együttműködés szükségességére. A rendészettudomány eredményeinek a gyakorlatba történő átültetése jelenti a jövő nagy kihívását. Néhányan a rendőrképzés és a rendészeti oktatás különválasztása mellett érvelnek, mondván, hogy a rendészeti kutatás csak akkor tud szabadon fejlődni, ha azt a rendőrségtől független kutatóintézetekben végzik. Mások a rendőrképzés és a rendészeti oktatás integrálása mellett érvelnek, a rendőr akadémiákat (*rendőrtisztképző tanintézeteket, azaz rendőrtiszt főiskolákat – a ford.*) az egyetemi rendszeren belül akkreditált felsőoktatási intézményekké fejlesztve, hogy maximalizálják a rendészeti kutatásnak és a felsőoktatásnak a rendőrség szervezetére gyakorolt pozitív hatását. A bolognai folyamat általános keretet biztosít az ez irányú fejlődés számára, ahol az akkreditációval a nemzeti akkreditációs testületek foglalkoznak. Egy másik, a fentivel összevethető megközelítés egy megfelelő entitás, pl. a CEPOL által támogatott, összeurópai közös tantervi útmutatások kidolgozása a rendőrképzés és a rendészeti oktatás számára. Ezen túl már a nemzeti rendőr akadémiák és rendőrtiszt főiskolák dolga, hogy eldöntsék, milyen mértékben valósítják azt meg a saját képzési és oktatási tevékenységük területén, és a nemzeti akkreditációs intézmények dolga megítélni azt, hogy a rendészeti oktatás eleget tesz-e a bolognai folyamat által támasztott minőségi kritériumoknak.

A rendészettudomány egy európai megközelítése

A rendészettudomány tárgya azon ismeretek összessége, amelyekre a rendőri vezetőknek szükségük van feladatuk ellátásához. Azokat az ismereteket is felajánlja a demokratikus társadalomnak, amelyek a rendőrségi gyakorlat folyamatos figyelemmel kíséréséhez, és a rendészeti tevékenységi folyamatban való részvételhez szükségesek. A rendészettudomány európai megközelítésének lényegi eleme a szervezeti struktúrák, rendészeti filozófiák, munkafolyamatok és esettanulmányok összehasonlítása lesz. Az összehasonlítás célja a rendészet területén az, hogy a rendészeti szféra információt szerezzen hasonló külföldi gyakorlatokról, hogy összehasonlítsa saját fejlődését másokéval, hogy egymás jobb megértését alakítsa ki Európában, hogy saját maga tevékenységeit jobban értse, és hogy elkezdje vagy erősítse a nemzetközi szakértői szintű kommunikációt.

Az összehasonlító megközelítés a - gyakran csak kiegészítő - tapasztalat- és információcserét az egymástól történő tanulás szisztematikus módszerévé emeli. Ez fontos lépés egy olyan európai identitás felé, ami tudja, mi történik, miért történik, és mik lehetnének az ügymenet alternatív módjai.

A rendészettudomány alkalmazott tudomány; más tudományok összehasonlító perspektíváit és módszertani szabványait követi. A módszertan két fő megközelítést foglal magában: felülről lefelé tekintve közel áll a társadalomtudományok módszertanához. A rendészeti tevékenység realitása felől szemlélve pedig a problémákhoz igazodó módszereket hoz létre. A rendészettudomány azonban nem a problémákra alkalmazott módszertani dogmarendszer. Épp ellenkezőleg: először léteznek a problémák, ez követően a kutatás kérdéseket tesz fel, és egy második lépcsőben valamilyen hasznos módszertani megközelítést választanak és fejlesztenek ki.

Az európai megközelítés nem módszertani jellegű, hanem a kutatás kiválasztott témáit foglalja össze, a témákhoz illeszkedő kutatási technikákkal kombinálva azokat. A jelentés negyedik fejezete tartalmazza az általában vett rendészettudomány alapkérdéseinek leírását és megvitatását. Itt az európai dimenziók kapnak hangsúlyt.

A modern rendészeti tevékenység nem autonóm, független hivatás. Nagymértékben függ a társadalmak, az irányelvek, a politika és a bűnözési struktúra alakulásától. A változó bűnözési struktúra megköveteli a fejlődést a rendészeti tevékenység területén és a megfelelő eszközök kiválasztását – a rendészeti tevékenység, mint normál ügymenet módjainak a megváltoztatását. Ahhoz, hogy a legjobb minőségű kutatást és ismereteket biztosítsa, az európai rendészettudománynak folyamatosan meg kell vitatnia néhány általános kérdést: Mik a társadalmak fejlődésének, a bűnözésnek és a rendészeti tevékenységnek azok a fő irányzatai, amelyek befolyásolják a rendészeti tevékenység módjait? Mi a rendőrség küldetése? Mi a cselekvő rendőrség? Mi a rendészeti tevékenység? Melyek a problémamegoldás európai módjai, hol vannak a különbségek és az akadályok?

A nemzeti és nemzetközi rendészeti kutatás, oktatás és képzés jelenlegi tevékenységeit tekintve elmondható, hogy ezek legtöbbször egyedülálló, amelyeket gyakorlati igények alapján végeznek, de az általános kérdéseket többé-kevésbé elhanyagolják a rendőrségi kultúrában. Elképzelhető az is, hogy ez összefügg a kutatási és képzési kultúrával, amelyeket a gyakorlatiasság és a tapasztalatiság ural, továbbá az "elmélet"-től való félelem. Amint a rendőri intézményeken belül vagy azok környékén tevékenykedő kutató abba a gyanúba keveredik, hogy "gyakorlati

ismeretek” helyett “elméletet” gyárt, hamarosan partvonalon kívül találja magát. Az európai rendészettudománynak azonban szüksége van “elmélet”-re. Nemcsak a megfelelő módszertani szempontokból, de a kulcsfontosságú kérdések megvitatása terén is. Az egyik legfontosabb jövőbeni feladat a rendészet általános szempontjainak feltárása, megfigyelése, leírása és elemzése, valamint konkrét kutatási és képzési tevékenységek számára az input biztosítása. Egy másik feladat az európai mozgalom életben tartása és történetének a kutatási és képzési tevékenységekben történő alkalmazása. Ez is része lehet az európai identitásnak a kutatás és képzés területén.

Az angolszász kutatási hagyomány (Manning, Reiner, Waddington, stb.) klasszikus tanulmányait lehetne követni, a meglévő európai és nemzeti megközelítések mellett. A határokon átnyúló távlatra irányítva a figyelmet szembe kell nézni a komparatív (összehasonlító) szemponttal. A legutóbbi időkig az európai országokban hiány mutatkozott az összehasonlító tanulmányokból. Az a néhány ilyen tanulmány, amely létezik, egyedi és nagyon konkrét kérdésekkel foglalkozik, mint pl. a büntető igazságszolgáltatás valamely szakterületén tanuló szlovén és amerikai főiskolai/egyetemi hallgatók erkölcsi értékrendjének összehasonlítása, a rendőri korrupció társadalmi közfelfogásának összehasonlítása, vagy a francia és a magyar fogvatartottak egymáshoz hasonló mentalitása.² Olyan általános dolgok összehasonlító áttekintésére is szükség van, mint a rendőrségi rendszerek, a rendészeti filozófiák, a rendőrség története, a rendészeti munka stílusai, rendészeti kultúrák, és a többi, és ez a jövőbeni távlatok szempontjából fontos feladat. Meg kell állapítanunk, hogy a rendészettudomány még nem érte el a társ-diszciplínák, pl. a politológia szintjét, ahol a politikai rendszerek összehasonlítása a diszciplína alaptévékenységéhez tartozik. Mindazonáltal hagyománya van az EU rendszeren kívüli rendészeti tevékenységek összehasonlításának, és ennek módszereit, megközelítéseit és végkimeneteleit további kutatásba kellene bevonni.

Az összehasonlító távlatok rendeltetéséről gondolkodva két további szempontot kell megemlíteni: egy elméletit és egy gyakorlatit. Az összehasonlító megközelítés a rendészettudományt nemzetközi és Európa-irányultságú diszciplínává teszi. Ez a kulcsa annak, hogy megértsük és megmagyarázzuk azt, hogy mi történik a rendészeti tevékenység európai színterein. Más szóval, ezek a szakterületek nem érthetők meg az összehasonlítás szempontjai nélkül. Egy másik rendeltetést gyakorlati igények hoznak létre. A “benchmarking” az összehasonlítás útján történő tanulást jelenti. Az utóbbi években ezt a koncepciót magáncégek és közszolgálatok is elfogadták. A nemzeti keretek között lévő rendészeti koncepciók és realitások egymástól oly módon tanulhatnak, hogy összehasonlítják rendszereiket és

---

² A CEPOL-eDoc adatbázisban található az “összehasonlító kutatás” címszónál a lexikális szógyűjteményben.

kimenő oldali teljesítményeiket. Az európai rendészeti tevékenység területén a benchmarking-ot a gyakorlatba ültetik át, amint nemzeteken átívelő szakértői csoportok összeülnek és tanácskoznak. De az olyan tevékenységek, mint pl. a CEPOL-tanfolyamok, megmutatják, hogy a benchmarking-nak mostanáig alig léteznek szisztematikus módjai. Továbbá az információ kiegészítő módokon történő gyűjtését át kell alakítani a kutatáson alapuló ismeretek szisztematikus megszerzésévé és terjesztésévé. Az egyedi kérdéskörökkel kapcsolatos összehasonlító tanulmányok elősegíthetik a hatékony benchmarking felé történő előrelépést, még akkor is, ha a „benchmarking” kifejezést nem fogják használni.

Az összehasonlító kérdéskörökkel európai kontextusban foglalkozó rendészettudomány további kutatási kérdéseket tesztelhetne, pl.:

- Tekintve, hogy a különböző országokban eltérések tapasztalhatók a magántulajdon tömeges elterjedése terén, ez hogyan függ össze a magán rendészeti tevékenységek szintjein jelentkező eltérésekkel?
- A magánszektor mint a rendészeti szolgáltatások megrendelőjének és/vagy végzőjének megjelenésében tapasztalható különbségek milyen mértékben állíthatók párhuzamba a jóléti szférában jelentkező különbségekkel? És ezek egyformán tükröződnek-e a kormányzat ideológiájában?
- Hasonlóképpen, párhuzamba állíthatók a rendészeti tevékenységen belül jelentkező voluntarizmus változatai a jóléti rendszereken belüli voluntarizmus változataival és ezek tükrözik-e a kormányzati prioritásokat?

A rendészettudomány egy további dimenziója az irányelven, semmint az elméleten alapul. Esetleg a különböző európai országokban létező, vegyes összetételű rendészeti tevékenységek megvizsgálása és annak megfontolása, hogy az egyik országban végbement fejlesztések milyen mértékben voltak sikeresebbek, mint más országokban. Ennek egyik szempontja a hatékonyság értékelése. Úgy tűnik például, hogy a lakókörnyezeti bűnmegelőzési és közbiztonsági megbízottak (*kb. a magyar közterület-felügyelők és a polgárőrök között elhelyezkedő, egyenruhás, de rendőri intézkedési jogosítványokkal nem rendelkező, önkormányzati alkalmazásban álló, félig-meddig hivatalos személynek minősülő alkalmazottak – a fordító*) Angliában és Wales-ben hatékonyan csökkentették a bűnözés mértékét, a társadalomellenes magatartási formákat és javították az érzékelt életminőséget. E megállapításokat máshol megismételték-e, és ha nem, miért nem? Ezzel ellentétben, a „szomszédok egymásért” (SZEM) bűnmegelőzési-közbiztonsági megoldás minimális hatásfokkal működött Nagy-Britanniában – ugyanez-e a helyzet más európai országokban is? Ha igen, miért, és miért tűnik a SZEM kevésbé hatékonynak, mint a lakókörnyezeti megbízottak?

A rendészet európai megközelítése bizonyos negatív hatásokkal járna: az európai rendészeti munka nagyon szűk, szakosodott ismeret-terület lenne egy olyan integráló ernyő nélkül, amely közös vitákat hozna létre a szakértők között. A tudományos világban a szomszédos diszciplínák továbbra is küzdenének a kompetenciákért és az első helyért a rendészeti tevékenység problémái elemzése terén. A rendészeti képzés és oktatás továbbra is független területként létezne, a diszciplínák keverékével. A rendészettudomány a jövőben integráló eszköz lenne mind a nemzeti, mind a nemzetközi szinten. A rendészettudomány európai távlatai függnék mind a tudományos világ, mind pedig a rendészet világának tevékenységeitől. A rendészettudomány, sokkal inkább, mint valaha, hosszútávon ható folyamat, és elfogadása előtt még hosszú út vár ránk. Ha azonban nem művelik, a meghonosodott diszciplínák ezen a területen jelenlegi állapotukban maradnak fenn az EU tagállamaiban.